

TYBA - Sem-6 (212-19)
Paper NO - 17 TO 22 + Com. Hindi + English

647510

BA0SanCC6170

Seat No : _____

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

SANSKRIT: P17 SANKHYA KARIKA(CORE - 17)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न-१ नीचेनामांथी कोठपल्लु भे कारिकानो अनुवाद करो. (१४)
Que-1 Translate and explain of any two karika's of the following: (14)
- (1) मूलप्रकृतिविकृतिर्महदायाः प्रकृतिर्विकृतयः सप्त।
षोडशकस्तु विकारो न प्रकृतिर्न विकृतिः पुरुषः॥
 - (2) अतिइरात् सामीप्यात् इन्द्रियधातान्मनोऽनवस्थानात्।
सौक्ष्म्याद् व्यंवधानात् अभिभवात् समानाभिहाराच्या॥
 - (3) ऊहःशब्दोऽध्ययनं दुःखविधातास्त्रयः सुहृत्प्राप्तिः।
दानं च सिद्धयोष्टौ सिद्धेः पूर्वोऽङ्कशशस्त्रिविधः॥
 - (4) रङ्गस्य दर्शयित्वा निवर्तते नर्तकी यथा नृत्यात्।
पुरुषस्य तयात्मानं प्रकाश्य विनिवर्तते प्रकृतिः॥
- प्रश्न-२ सांख्यदर्शननी सांख्याचार्य परंपरा विशे माडिती आपो. (१४)
Que-2 Give the information about 'सांख्याचार्य परंपरा' of Sankhya Philosophy. (14)
अथवा/OR
- प्रश्न-२ सांख्य मतानुसार प्रकृति विशे विस्तृत माडिती आपो.
Que-2 Give the information about 'प्रकृति' according to sankhya.
- प्रश्न-३ सांख्य मतानुसार सत्कार्यवाद समजावो. (१४)
Que-3 Explain 'सत्कार्यवाद' according to Sankhya.. (14)
अथवा/OR
- प्रश्न-३ सांख्यदर्शन मतानुसार मोक्षविचार (कैवल्यम) समजावो.
Que-3 Explain 'मोक्षविचार(कैवल्यम)' according to Sankhya Philosophy.
- प्रश्न-४ सांख्यदर्शननी उद्भव अने विकास समजावो: (१४)
Que-4 Explain origin and development of Sankhya Darshana. (14)
अथवा/OR
- प्रश्न-४ सांख्यदर्शन मतानुसार पुरुष अने पुरुषबहुत्व विचारने विगते यर्यो.
Que-4 Explain पुरुष and पुरुषबहुत्व according to सांख्यदर्शन.
- प्रश्न-५ नीचेनामांथी कोठपल्लु भे विशे नोध लपो. (१४)
Que-5 Write a short note on any two of the following: (14)
- (1) नवधातुष्टयः।
 - (2) गुणत्रयः।
 - (3) त्रिविधं अनुमानम्।
 - (4) षाडस्तु विकारः।

647510

BA0SanCC6180

Seat No : _____

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

SANSKRIT: P18 BHASHA VIGNAN(CORE - 18)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	ધ્વનિતંત્રના અવયવોનો વિસ્તારથી પરિચય આપો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૧	ધ્વનિપરિવર્તનનાં કારણો વિસ્તારથી સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૨	સ્વરોના વર્ગીકરણના આધારો સ્પષ્ટ કરો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૨	વ્યંજનોના વર્ગીકરણના આધારો જણાવો.	
પ્રશ્ન-૩	પદ એટલે શું? શબ્દ અને પદનો તફાવત સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૩	સંબંધતત્વના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.	
પ્રશ્ન-૪	પદપરિવર્તનનાં કારણોની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૪	શબ્દ એટલે શું? શબ્દોના વર્ગીકરણનાં સિદ્ધાંતો કે આધારો જણાવો.	
પ્રશ્ન-૫	ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)	(૧૪)
	(1) બલાઘાત	
	(2) માત્રાભેદ	
	(3) લિંગ, વચન અને વિભક્તિ	
	(4) શબ્દાગમન	

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April -2019

SANSKRIT: P19 ARTHSHASHTRA ADHIKARAN - 1(CORE - 19)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

प्रश्न-१	नीचेनामांथी कोठपण्ये परे नोध वण्यो.	(१४)
Que-1	Write in detail any two of the following.	(14)
	(1) ॐ नमः शुक्रबृहस्पतिभ्याम्।	
	(2) अर्थ एव प्रधान इति कौटिल्यः, अर्थमूलौ हि धर्मकामाविति।	
	(3) बुद्धिमान् आहार्यबुद्धिः दुर्बुद्धि इति पुत्रविशेषाः।	
	(4) कस्तुकप्रशस्ते देशे सप्राकारापरिखाद्वारमनेक - कक्ष्यापरिगतमन्तःपुरं कारयेत्।	
प्रश्न-२	कौटिल्य अर्थशास्त्रनां कर्तानो परियय आपीने अर्थशास्त्रनुं विषयवस्तु ज्ञावावो.	(१४)
Que-2	Who is creator of Explain, write critical notes on subject theme of the अर्थशास्त्र.	(14)
	अथवा/OR	
प्रश्न-२	कौटिल्यकावीन शासन व्यवस्था समजावो.	
Que-2	Explain the कौटिल्य काले शासनव्यवस्थाः।	
प्रश्न-३	कौटिल्यना अर्थशास्त्रमां 'दंडनीति' अंगेना जुदा जुदा स्मृतिकारोना विचारो वर्णवो.	(१४)
Que-3	Describe the different view of smrutikaras about 'दण्डनीति' in अर्थशास्त्र of kautilya.	(14)
	अथवा/OR	
प्रश्न-३	कौटिल्यना अर्थशास्त्रमां निरूपति राजा विषयक यर्था करो.	
Que-3	Explain fully the described 'राजचर्चा' in the अर्थशास्त्र of kautilya.	
प्रश्न-४	कौटिल्यना अर्थशास्त्रमां निरूपित मंत्री अने पुरोहितनी नियुक्ति - सविस्तर यर्था करो.	(१४)
Que-4	Write in detail - in अर्थशास्त्र of kautilya मन्त्रि-पुरोहितयोर्नियुक्तिः।	(14)
	अथवा/OR	
प्रश्न-४	कौटिल्यना अर्थशास्त्रनी शास्त्रीय शैली परे सविस्तर नोध वण्यो.	
Que-4	Write a detail note on the classical style of the अर्थशास्त्र of kautilya.	
प्रश्न-५	नीचेनामांथी कोठपण्ये परे विवेयनात्मक नोध .	(१४)
Que-5	Write a short note on any two of the following:	(14)
	(1) विधासमुद्देशः।	
	(2) वृद्धसंयोगः।	
	(3) गुप्तचरः।	
	(4) राजपुत्ररक्षणम्।	

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

SANSKRIT: P20 SHRIMADBHAGVADGEETA ADHYAYA 10 TO 18(CORE - 20)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न-१(अ) नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे ढे श्लोकोनी आवश्यक विवरण साथे अनुवाद करो. (०८)
 Que-1(A) Translate the following any 'two' shlokas with necessary explanation. (08)
- (1) वेदानां सामवेदोऽस्मि देवानामऽस्मि वासवः।
 इन्द्रियाणां मनश्चास्मि भूतानामस्मि चेतना ॥
- (2) न तु मां शक्यसे द्रष्टुमनेनैव स्वचक्षुषा।
 दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमेश्वरम् ॥
- (3) कार्यकरणकतृत्वे हेतुः प्रकृतिरूच्यते।
 पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते ॥
- (4) ऊर्ध्वं गच्छति सत्वस्था मध्ये तिष्ठन्ति राजसाः।
 जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो गच्छन्ति तामसाः ॥
- प्रश्न-१(ब) नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे ढे श्लोकोनी पूर्ति करो: (०६)
 Que-1(B) Fill up any two of the following verses : (06)
- (1) संतुष्टः सततं..... स मे प्रियः ॥
- (2) तुल्यनिन्दा..... प्रियो नरः ॥
- (3) ऊर्ध्वमूल..... स वेदवित् ॥
- (4) अहं वैश्वानरो..... चतुर्विधम् ॥
- प्रश्न-२ "उपनिषद्" शब्दनी अर्थ स्पष्ट करो "उपनिषद्"नां मुख्य सिद्धांतो वर्णवो. (१४)
 Que-2 Explain the term "उपनिषद्" and discuss the main principles of "उपनिषद्". (14)
 अथवा/OR
- प्रश्न-२ "प्रस्थानत्रयी" शब्दनी अर्थ आपी, भारतीय दर्शनमां "प्रस्थानत्रयी" नुं महत्व स्पष्ट करो.
 Que-2 Give the meaning of "प्रस्थानत्रयी" and clarify the importance of "प्रस्थानत्रयी" in Indian Philosophy.
- प्रश्न-३ 'श्रीमद् भगवद्गीता' 'ज्ञान, कर्म अने भक्ति'नी समन्वय छे - यर्था. (१४)
 Que-3 There is co-ordination 'ज्ञान, कर्म and भक्ति' in श्रीमद् भगवद्गीता - Discuss. (14)
 अथवा/OR
- प्रश्न-३ विभूतियोगः (अध्याय -१०) नी सारांश आपी गीतामां तेनुं महत्व समजावो.
 Que-3 Summarize the विभूतियोगः (अध्याय -१०) and explain its importance in the गीता.
- प्रश्न-४ पुरुषोत्तमयोग(अध्याय-१५) नी सारांश आपी गीतामां तेनुं महत्व समजावो. (१४)
 Que-4 Summarize the पुरुषोत्तमयोग(अध्याय-१५) and explain its importance in the गीता: (14)
 अथवा/OR
- प्रश्न-४ भक्तनी वक्षसो आपी, भक्तियोग विशेष समजावो.
 Que-4 Describe the explain about bhaktiyog by giving features the bhakt.
- प्रश्न-५ नीचेनामांथी कोष्ठपक्षे ढे पर टूंकनोध वप्नो: (१४)
 Que-5 Write a short note on any two of the following: (14)
- (1) विश्वरूपदर्शनयोगः।
 (2) क्षेत्र - क्षेत्रज्ञ।
 (3) श्रद्धात्रयं।
 (4) नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा।

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

SANSKRIT: P21 SANSKRIT BHASHA ANVE SAHITYA(CORE - 21)

Marks: 70

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न-१ नीचेनामांथी कोठपक्ष बे श्वोकोनी भाषांतर करो. (०८)
- Que-1(A) Translate any two of the following. (08)
- (1) प्रारंभेऽस्मिन्स्वामिनो वृद्धिहितौ
दैवेनेत्वं दत्तं हस्तावलम्बे।
सिद्धेभ्रान्तिर्नास्ति सत्यं तथापि
स्वेच्छाचारी भीत एवास्मि भर्तुः॥
 - (2) प्रसीद्देति ब्रूयाद्विद्वमसति कोपे न घटते
करिष्यामेवं नी पुनीरिति भवेद्भ्युपगमः।
नमेदोषोऽस्तीति त्वमिदमपि च ज्ञास्यसि मूषः
किमेतस्मिन्वक्तु क्षममिति न वेदिम प्रियतमे॥
 - (3) अलमलमति मात्रं साहसेनामुना ते
त्वरितमपि विभुच्च त्वं लतापाशमेतम्।
वलितमपि निशेधुं जीवितं जीवितेशे
क्षपमिह मम क्रण्ठे बाहुपाश निधेहि॥
 - (4) प्रापाः परित्यजत काममद्विषयं मा
रे हृक्षिपा भवत मद्भव-वनं कुरुध्वम्।
शीघ्रं न यात यदि तन्मुषिताः स्थ नूनं
याता सुदुरमधुना राजगामिनी सा॥
- प्रश्न-१(ब) पूर्वापर संदर्भे आपी समजावो (कोठपक्ष बे) (०६)
- Que-1(B) Explain with reference to the content (Any two) : (06)
- (1) कष्टोऽयं खलु भृत्यभावः।
 - (2) एषा खलवपरा देवी वासवदता।
 - (3) सखे इयमनभ्रा वृष्टिः।
 - (4) आर्यपुत्र न ज्ञायते कोडलीकं मन्त्रयत इति।
- प्रश्न-२ रत्नावली नुं अेक नाटिका तरीके मूल्यांकन करो. (१४)
- Que-2 Evaluate रत्नावली as a नाटिका (14)
- अथवा/OR
- प्रश्न-२ "श्री हर्षा निपुणः कवि" रत्नावलीने अनुवक्षीने आ विधाननी यर्या करो.
- Que-2 Discuss the statement "श्री हर्षा निपुणः कवि" keeping रत्नावली in mind. (१४)
- प्रश्न-३ नीचेनामांथी कोठपक्ष बे टुंकनोध वप्पो.
- Que-3 Write notes on any two (14)
- (1) रत्नावली शीर्षक (The title रत्नावली)
 - (2) महनमहोत्सवः।
 - (3) योगन्धरायणः।
 - (4) दुष्टवानरप्रसंङ्गः।
- प्रश्न-४ नीचेनामांथी कोठपक्ष बे छंद वक्ष्य उदाहरण सङ्कित समजावो.
- Que-4 Explain any two meters from the following with example. (14)
- (1) पृथ्वी
 - (2) मन्दाक्रान्ता।
 - (3) स्तनगधारा
 - (4) शिखरीणी।
- प्रश्न-५ नीचेनामांथी कोठपक्ष अेक पर संस्कृतमां नीबध वप्पो.
- Que-5 Write an Essay in Sanskrit any one of the following. (१४)
- (1) कालिदासः।
 - (2) राष्ट्रभाषा संस्कृतम्।
 - (3) यत्र नार्यस्तु पूजयन्ते रमन्ते तत्र देवताः।
 - (4) संघे शक्तिः कलौ युगे।
- *****

647510

BAOSanCC622A

Seat No : _____

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

SANSKRIT: P22 SHASTRIYA NIBANDHO(CORE - 22)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	ઋગ્વેદકાલીન ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૧	ભારતીય દર્શનોમાં મોક્ષ વિચાર સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૨	ભારતીય દર્શનોમાં સાંખ્ય દર્શનનું યોગદાન સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૨	અલંકારશાસ્ત્રનાં સંપ્રદાયો સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૩	આનંદવર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૩	કુંતકનો વકોર્કિત સંપ્રદાય સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૪	ભારતીય દર્શનમાં આત્મતત્વ સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૪	કાવ્યશાસ્ત્રમાં દોષ અને ગુણ નિરૂપણ સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૫	ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)	(૧૪)
	(1) શંકરાચાર્યનું જીવન	
	(2) કાવ્યના પ્રયોજનો	
	(3) ઋગ્વેદકાલીન સંસ્કૃતિ	
	(4) વામનનો રીતિ વિચાર	

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

Q-1(A) Answer the following in one line: (Any Five). (05)

- (1) How many characters are there in *The Never-Never Nest*?
- (2) Who has written the play *Refund*?
- (3) Where was Anton Chekhov born?
- (4) Who is the main character of the play *One Day More*?
- (5) When was Eugene O'Neill awarded with the Nobel Prize in Literature?
- (6) Who has written the famous plays such as *Beyond the Horizon*, *Anna Christie* and *Strange Interlude*?
- (7) Who has said: "Medicine is my lawful wife and literature is my mistress"?

Q-1(B) Write Short-notes (Any Two) (15)

- (1) Jack and Jill as immature characters
- (2) The theme of *The Proposal*
- (3) The significance of 'tomorrow'

Q-2 Answer the following questions in four to five lines: (Any Five) (20)

- (1) What is the role of class structure in the play *The Hairy Ape*?
- (2) What sort of relationship does Captain Hagberd and Bessie have?
- (3) Why was there such a heated argument between Natalya and Lomov?
- (4) What are Wasserkopf's reasons for demanding a refund?
- (5) What were the justifications of Jack and Jill for the installments?
- (6) Is Wasserkopf's demand valid? How?
- (7) Discuss the appropriateness of the title *The Hairy Ape*.

Q-3 Write a letter on Any One of the following. (10)

- (a) Inviting a friend to join a two-day nature camp in Gir Forest.
- (b) Complaining to the Municipal Commissioner of your city about the dirt and filth laying around in your colony.

Q-4(A) Reshape the following story and suggest a suitable title: (Any one) (10)

Once, a fox was very hungry. He searched for food. At last he saw a bunch of grapes hanging from a grapevine. His mouth started watering. He wanted to eat the grapes. So, he jumped and jumped, but in vain. But he could not reach the grapes. So, the fox went away saying, "Those grapes are sour!"

OR

Once, a hare saw a tortoise walking slowly with a heavy shell on his back. The hare was very proud of himself and he asked the tortoise. "Shall we have a race?"

The tortoise agreed. They started the running race. The hare ran very fast. But the tortoise walked very slowly. The proud hare rested under a tree and soon slept off. But the tortoise walked slowly and steadily but without resting and reached the goal. At last, the tortoise won the race.

Q.4(B) (i) Translate the following passage from Gujarati/Hindi to English: (Any one)

(05)

દરેક વ્યક્તિને શિક્ષણનો અધિકાર છે. ઓછામાં ઓછું પ્રાથમિક અને પાયાના તબક્કાઓમાં શિક્ષણ મફત રહેશે. પ્રાથમિક શિક્ષણ ફરજિયાત રહેશે. વિશેષ વિધાવિષયક અને વ્યવસાયી શિક્ષણ સામાન્યતઃ ઉપલબ્ધ રહેશે અને યોગ્યતાના ધોરણ પર ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાનો સર્વને સમાન અધિકાર રહેશે. માનવવ્યક્તિત્વના સંપૂર્ણ વિકાસ અને માનવહક્કો અને મૂળભૂત સ્વતંત્રતાઓ પ્રત્યેનો માનને દઢિભૂત કરવા તરફ શિક્ષણનું લક્ષ રાખવામાં આવશે.

OR

सुजित उस रात को कभी नहीं भुला सकता जब उसकी माँ को बिच्छू ने डंक मार दिया था। उस रात वर्षा हो रही थी। वास्तव में दस घंटों से बिना रुके वर्षा हो रही थी। इस कारण एक बिच्छू अपने बचाव के लिए भागा। वह सुजित के घर में प्रवेश कर गया तथा चावल की एक बोरी के नीचे छिप गया। सुजित की माँ उस कमरे में सन्योग से चली गई। द्रुष्ट बिच्छू ने उसे डंक मार दिया, उसके अंगुठे में विष उडेलता तथा अपनी राक्षसी पूँछ लहराकर बरसात में ही बाहर निकल गया।

Q.4(B) (ii) Translate the following passage from English to Gujarati/Hindi:

(05)

Days are not of equal value in one's life. Some bring happiness while others bring sadness. Sadness and happiness both are equally important to man's life, since they are the two sides of a coin. As we cannot forget the happiest day, we are unable to forget the saddest day of our life too. Life brings all sorts of days to get us either happiness or knowledge or understating.

647510

BA0HInFC606B

Seat No : _____

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2019

FOUNDATION HINDI:RASHMIRATHI EVAM VYAKRAN(FOUNDATION - 6)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न १ दिनकर जी के व्यक्तित्व एवं कृतित्व का परिचय दीजिए। (१४)
अथवा
- प्रश्न १ 'रश्मिरथी' की कथावस्तु सर्ग बद्ध बताते हुए उद्देश्य स्पष्ट कीजिए।
- प्रश्न २ भावपक्ष और कलापक्ष की दृष्टि से 'रश्मिरथी' का मूल्यांकन कीजिए। (१४)
अथवा
- प्रश्न २ खंडकाव्य के लक्षणों के आधार पर 'रश्मिरथी' का मूल्यांकन कीजिए।
- प्रश्न ३ 'रश्मिरथी' के आधार पर कर्ण का चरित्र-चित्रण कीजिए। (१४)
अथवा
- प्रश्न ३ 'रश्मिरथी' की मूल कथावस्तु की चर्चा करते हुए कवि द्वारा किये गये परिवर्तन पर प्रकाश डालिए।
- प्रश्न ४ 'रश्मिरथी' में आधुनिक युग की किन - किन समस्याओं का निरूपण किया गया है? - (१४)
सोदाहरण स्पष्ट कीजिए।
अथवा
- प्रश्न ४ "रश्मिरथी" की कुंती महाभारत की कुंती से बहुत भिन्न है।"- इस कथन की समीक्षा कीजिए।
- प्रश्न ५(अ) शीर्षक देकर भावात्मक कहानी लिखिए। (०७)
एक किसान - आलसी बेटे - किसान की मरणासन्न स्थिति - बेटों को बुलाना - खेत में खजाना है - किसान की मृत्यु - पुत्रों द्वारा खजाने की खोज - न मिलना - खेत में बीज बोना - अच्छी फसल - खजाना मिल गया।
- प्रश्न ५(ब) किसी एक विषय पर निबंध लिखिए: (०७)
(१) मेरा प्रिय साहित्यकार।
(२) आतंकवाद की समस्या।
(३) राष्ट्रनिर्माण और युवा - पीढ़ी।
